

INDONEZJA

1. Informacje ogólne

Powierzchnia:	1 910 931 km ²
Ludność:	ok. 262,8 mln (2018)
Podział administracyjny:	państwo wyspiarskie położone w Azji Południowo-Wschodniej – na Archipelagu Malajskim, 17 508 wysp, w tym główne: Sumatra, Jawa, Sulawesi, Małe Wyspy Sundajskie, częściowo – Kalimantan, Papua.
Religia:	islam (86,1% - największy kraj muzułmański na świecie), protestantyzm (5,7%), katolicyzm (3%), hinduizm (1,8%), buddyzm (1,0%) inne (2,4%).
Grupy etniczne:	Jawajczycy (40,6%), Sundajczycy (15%), Madurowie (3,3%), Minangkabau (2,7%), Betawi (2,4%) oraz ludność pochodzenia chińskiego (3%) i malajskiego
Stolica:	Dżakarta
Ustrój:	Republika prezydencka
Waluta:	rupia indonezyjska (IDR)
Głowa państwa:	Joko Widodo (jednocześnie szef rządu)
Ambasador Indonezji w Polsce:	Pani Siti Nugraha Mauludiah
Ambasador RP w Indonezji:	Pani Beata Stoczyńska (od 15 lipca 2018 r.)

1. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
PKB (w mld USD)	860,7	932,1	1015,3	1022,5	1111,7
PKB (na 1 mieszkańca w USD)	3 367,7	3 605,7	3 884,7	3 870,6	4164
PKB (wzrost w %)	4,9	5	5,1	5,2	5
Inflacja (w %)	6,4	3,5	3,8	3,2	3,2
Bezrobocie (w %)	6,2	5,6	5,5	5,3	5,2
Eksport towarów (w mld USD)	150,4	144,5	168,8	180,2	Bd.
Import towarów (w mld USD)	142,7	135,7	156,9	188,7	Bd.
BIZ w Indonezji (mln USD)	16 641	3 921	20 579	21 980	Bd.
BIZ Indonezji za granicą (mln USD)	5 937	-12 215	2 077	8 139	Bd.

Źródło: Bank Światowy, UNCTAD, Międzynarodowy Fundusz Walutowy, CIA World Factbook, www.trademap.org

2. Podstawowe informacje, sytuacja gospodarcza

Indonezja jest największą gospodarką wśród krajów Azji Południowo-Wschodniej. PKB wynoszący około 1 bln USD, sytuuje go na szesnastym miejscu pod względem wielkości gospodarki, siódmym pod względem parytetu siły nabywczej. Wzrost PKB w ostatnich latach utrzymuje się na wysokim poziomie (ok. 5%). Jest również czwartym pod względem liczby mieszkańców krajem na świecie. Indonezja zaczyna odgrywać coraz bardziej znaczącą rolę w globalnej debacie politycznej, w tym jako członek Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN) i G20. Jednakże, kraj ten, zmaga się z wieloma problemami. Do największych z nich można zaliczyć: ubóstwo, bezrobocie, nieodpowiednią infrastrukturę, korupcję, złożone otoczenie regulacyjne oraz nierównomierny rozwój wewnątrz kraju.

W międzynarodowych rankingach, badających konkurencyjność gospodarki, Indonezja zajmuje następujące pozycje:

1. „Doing Business 2019” - 73 miejsce (spadek o 1 pozycję w porównaniu z 2018 r.)
2. „Corruption Perceptions Index 2018” - 89 miejsce (awans z 96 pozycji w 2017 r.).
3. “World Competitive Yearbook 2019” – 32 pozycja (awans z miejsca 43 w 2018 r.).
4. „Global Competitiveness Report 2018” - 45 miejsce (awans o 2 pozycje w porównaniu do 2017 r.)

Jedną z ważniejszych branż w Indonezji jest przemysł samochodowy (drugie co do wielkości centrum produkcji samochodów w Azji Południowo-Wschodniej). W reakcji na stagnację krajowego przemysłu motoryzacyjnego w ubiegłych latach, Prezydent Joko Widodo zaproponował zmiany w przepisach dotyczących samochodów elektrycznych. Nowa polityka będzie opierać się przede wszystkim na wprowadzeniu zachęt fiskalnych. Minister Finansów Sri Mulyani Indrawati przedstawiła propozycje ulg na przywóz pojazdów elektrycznych i niezbędnych im materiałów pomocniczych, a także zwrot VAT i ulgi podatkowe związane z importowaniem towarów z branży samochodów elektrycznych. W celu zwalczania emisji węgla i w trosce o środowisko, zmniejszone zostaną podatki na samochody elektryczne jako towary luksusowe. Rząd Indonezji planuje rozpocząć produkcję pojazdów elektrycznych najpóźniej do 2022 r.

Do najważniejszych partnerów handlowych Indonezji zaliczyć można Chiny, Japonię, Singapur i USA.

3. Wymiana handlowa z Polską

W roku 2018 firmy wyeksportowały z Polski towary za 153,7 mln USD, import wyniósł natomiast 871,8 mln USD.

Wymiana handlowa z Polską (mln USD)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Eksport	148,9	105,8	109,5	115,6	153,7	213,3
Import	798,6	679,9	644	730	871,8	791,8
Obroty	947,5	785,7	753,5	845,6	1025,5	1005
Saldo	-649,7	-574	-534,6	-614,3	-718,1	-578,5

Źródło: Insigos MPiT

Część towarów polskich, które trafiają ostatecznie do Indonezji nie jest odnotowywana w statystykach lokalnych, ponieważ dokonywana jest za pośrednictwem państw trzecich, głównie Singapuru lub państw europejskich. Większość importu ma charakter zaopatrzeniowy do fabryk zagranicznych inwestorów w Polsce. Podzespoły wykorzystywane są do dalszej produkcji. Ok. 50% wymiany towarowej realizowanych jest poprzez korporacje ponadnarodowe.

Do najważniejszych pozycji w eksporcie oraz imporcie należą:

Eksport z Polski do Indonezji:

Preparaty do upiększania, makijażu i pielęgnacji skóry (z wyjątkiem leków); serwatka, także zagęszczona lub dosłodzona i pozostałe produkty mleczne dosłodzone, odpady i złom z żeliwa i stali, perfumy i wody toaletowe; żurawie okrętowe, dźwignice, wózki z urządzeniami dźwigowymi.

Import z Indonezji do Polski:

Golarki i maszynki do strzyżenia; kauczuk naturalny i żywice naturalne w różnych formach, obuwie z cholewką tekstylną na podeszwie skórzanej lub innej; obuwie z cholewkami skózanymi na podeszwie skórzanej lub innej; zabawki konstrukcyjne, modele, łamigłówki.

4. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Zgodnie z danymi NBP napływ kapitału z tytułu zagranicznych inwestycji netto w Polsce ze strony inwestorów z Indonezji w 2017 r. wyniósł (- 1,1 mln PLN). Wg. danych Indonezyjskiej Rady Koordynacji Inwestycji (BKPM) wartość polskich inwestycji (12 projektów) w całym 2015 r. wyniosła 18,6 mln USD. W 2016 r. odnotowano 25 projektów o łącznej wartości 1,6 mln USD.

Firma RAFAKO wygrała w 2017 r. przetarg na udział w budowie dwóch bloków energetycznych 2 x 50 MW na wyspie Lombok (kotły, elektrofiltry, turbiny parowe). Wartość przetargu 232 mln USD. Oferta była składana w konsorcjum z PT Rekayasa Industri (lider konsorcjum, firma państwowa).

Na rynku są także firmy z branży turystycznej oraz usługowe (np. Konstal, Elektromontaż, Comarch, Symbiona SA)

5. Dostęp do rynku Indonezji

A. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

UE – Indonezja

- Podstawą stosunków traktatowych pomiędzy Unią Europejską a Indonezją jest *Umowa o współpracy między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Indonezją, Malezją, Filipinami, Singapurem i Tajlandią – Państwami Członkowskimi Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN)* z 1980 r.
- W dn. 9 listopada 2009 r. podpisana została *umowa o partnerstwie i współpracy (PCA)* pomiędzy UE a Republiką Indonezji, która weszła w życie 1 maja 2014 r.
- Od sierpnia 2016 r. trwają negocjacje **Comprehensive Economic Partnership Agreement pomiędzy Indonezją a UE tzw. CEPA**. Odbyło się pięć rund negocjacyjnych, ostatnia w dniach 9-13 lipca 2018 r. Spodziewane zakończenie negocjacji 2019/2020.

Negocjacje dot. CEPA obejmują następującą tematykę: warunki lokowania inwestycji, zamówienia publiczne, rozstrzyganie sporów, ochrona własności intelektualnej, bariery taryfowe i pozataryfowe, w tym techniczne i fitosanitarne w handlu. Brak takiej umowy sprawia, że produkty europejskie, w tym polskie, obłożone są standardowymi stawkami celnymi i nie mają możliwości konkurencyjności ceną z produktami importowanymi z krajów, z którymi Indonezja (ASEAN) podpisane ma umowy o wolnym handlu (FTA) lub umowy o partnerstwie gospodarczym (EPA). Zakres umowy zakłada m.in. eliminację 90% ceł w 7 lat, eliminację wszystkich istniejących ceł eksportowych, ambitny rozdział inwestycyjny, equity caps, dostęp do zamówień publicznych

(po raz pierwszy w przypadku Indonezji, także na poziomie sub-centralnym), rozdział energetyczny i dot. surowców. KE ma nadzieję, że negocjacje wytworzą sprzyjającą atmosferę dla eliminowania konkretnych barier pozataryfowych.

Polska - Indonezja

Polska i Indonezja nawiązały stosunki dyplomatyczne we wrześniu 1955 roku. Ogółem do chwili obecnej podpisanych zostało ponad 20 umów i porozumień. Relacje dwustronne w zakresie współpracy gospodarczej pomiędzy Polską i Indonezją regulują m.in. następujące akty prawne:

- *Umowa o współpracy naukowo-technicznej* z dnia 10.10.1961 r.
- *Umowa o transporcie lotniczym* dotycząca regularnej komunikacji lotniczej z 13.12.1991 r.
- *Umowa pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Indonezji o popieraniu i ochronie inwestycji* z dnia 06.10.1992 r.
- *Umowa pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Indonezji w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodów* z dnia 06.10.1992 r.
- *“Letter of intent on cooperation in the field of energy and mineral resources”* pomiędzy Ministerstwem Gospodarki RP i Ministerstwem Energii i Zasobów Mineralnych RI dotyczący współpracy w zakresie energii i zasobów mineralnych – wrzesień 2011 r.
- *Memorandum o Współpracy w dziedzinie rozwoju sektorów przemysłowych pomiędzy Ministrem Gospodarki Rzeczypospolitej Polskiej i Ministerstwem Przemysłu Republiki Indonezji* – wrzesień 2015 r.
- *Porozumienie o współpracy (MoU) ekonomicznej w zakresie rozwoju gospodarki morskiej* pomiędzy Ministerstwem Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej RP, a Ministerstwem koordynującym sprawy morskie Indonezji – czerwiec 2017 r.
- *Porozumienie o współpracy (MoU) pomiędzy PAIIZ a BKPM* (Indonezyjska Rada Koordynacji Inwestycji) – wrzesień 2013 r.
- *Porozumienie o współpracy (MoU) pomiędzy KIG a KADIN* (Indonezyjska Izba Handlu i Przemysłu) – wrzesień 2013 r.

B. Bariery, certyfikacje, wymogi specjalne w dostępie do rynku

- Certyfikacja Halal

Muzułmański Związek Religijny RP (MZR), wg. informacji ze strony internetowej LPPOM MUI¹, upoważniony jest do wydawania certyfikatów Halal firmom polskim na rynek indonezyjski. Pozwolenie, uzyskane 23 maja 2011 r., uprawnia MZR do certyfikacji uboju bydła oraz przetworzonych produktów spożywczych.

- Szerokie uprawnienia rządu w zakresie obrotu

Ustawa o Handlu (7/2014) i Ustawa o Przemysle (3/2014) przewidują ścisły nadzór i kontrolę obrotu towarami oraz przyznają uprawnienia rządowi do wprowadzenia ograniczeń w imporcie, w oparciu o interesy narodowe, które nie są jasno zdefiniowane.

- Zakaz eksportu nieprzetworzonych minerałów / rud metali

Regulacje z 2012 i 2013 r. zakazują eksportu wybranych, nieprzetworzonych rud metali i minerałów (m.in. rud cyny, boksytów, złota, srebra, niklu, chromu), z wyjątkiem węgla o wysokiej kaloryczności, w celu zwiększenia lokalnej wartości dodanej minerałów poprzez ich przetworzenie i rafinację.

¹ <http://www.halalmui.org/images/stories/pdf/LSH/LSHLN-LPPOM%20MUI.pdf>

- „Negatywna Lista Inwestycji”

W najnowszej „Negatywnej Liście Inwestycji” z listopada 2018 r. określono 54 sektory, które mogą być w 100% własnością inwestorów zagranicznych. Istnieje jednak 20 obszarów biznesowych z 8 różnych sektorów, które nadal są zamknięte dla firm zagranicznych. Lokalizacja inwestycji w jednej ze specjalnych stref ekonomicznych w Indonezji pozwala na uniknięcie większości restrykcji wynikających z „Negatywnej Listy Inwestycji”.

- Wymóg minimalnej kwoty inwestycji

Wymóg minimalnej kwoty inwestycji dla inwestycji zagranicznych o wysokości 10 mld IDR, tj. (wg. średniego kursu wymiany z 04.2016 r.) około 750 tys. USD [ustanowiony przez rozporządzenie Prezesa Indonezyjskiej Rady Koordynacji Inwestycji (BKPM) nr 5/2013] potencjalnie ogranicza inwestycje małych i średnich firm zagranicznych (MŚP).

- Wymóg tzw. *local content*

Wymóg tzw. wkładu miejscowego (*local content*) dotyczy wybranych sektorów tj. telekomunikacja, ropa i gaz, franczyza, ubezpieczenia. Rozporządzenia Ministra Handlu 70/2013 i 56/2014 zobowiązują większość sprzedawców detalicznych do pozyskiwania 80% ich produktów lokalnie.

- Zamówienia rządowe

Prezydenckie rozporządzenie nr 54/2010 przewiduje, że firmy zagraniczne mogą składać oferty tylko we współpracy z firmą krajową (chyba że żadna krajowa firma nie posiada zdolności do dostarczania poszukiwanych towarów i usług) i tylko oferty, które przekraczają następujące progi: 100 mld rupii na usługi budowlane, 20 mld rupii na towary i usługi i 10 mld rupii na usługi doradcze.

- Korupcja, biurokracja

Problemem znanym od lat jest wszechobecna i akceptowana korupcja oraz związane z nią opłaty nieformalne, które podmioty lokalne i zagraniczne muszą niejednokrotnie uiszczać chcąc uzyskać dokumenty wymagane na etapie wydawania licencji importowych, certyfikatów, odprawy celnej, itp. Do powyższych, dochodzi również niewydolność systemu administracji publicznej.

- Dostęp do rynku spożywczego

Konieczność uzyskiwania indywidualnych zezwoleń. Otwarty jest rynek mleka, trwają prace nad otwarciem rynku wołowiny. Zamknięty jest rynek wieprzowiny i drobiu.

6. Potencjalne dziedziny współpracy

Z punktu widzenia polskich producentów i eksporterów do najbardziej interesujących obszarów potencjalnej współpracy należą:

- przemysł spożywczy (w tym po uzyskaniu odpowiednich certyfikatów HALAL dostęp do dużej liczby nabywców wyznania muzułmańskiego);
- kosmetyki;
- sprzęt medyczny, wyposażenie szpitali;
- ochrona środowiska – rozwiązania, technologie, produkty do oczyszczania ścieków, uzdatniania wody, recyklingu odpadów stałych / płynnych;
- wydobywanie ropy i gazu - urządzenia, technologie, udział w eksploatacji;
- energetyka - elektrownie, turbiny, transformatory itp.;
- przemysł lotniczy - dostawy samolotów treningowych, samolotów do gaszenia pożarów i do oprysków, śmigłowców, części zapasowe;

- dostawy maszyn budowlanych i drogowych, (w związku z planami Rządu RI rozbudowy infrastruktury drogowej, lotniczej, morskiej, energetycznej w ramach projektów partnerstwa publiczno-prywatnego);
- przemysł maszynowy (przetwórstwo tytoniu oraz przemysł papierniczy);
- chemikalia - kaprolaktam, katalizatory, nawozy sztuczne;
- wyroby dekoracyjne - współpraca w zakresie hutnictwa szkła oraz dostawy szkła kryształowego;
- rozwiązania IT/ICT;
- wyposażenie, technologie, rozwiązania dla wojska, policji, straży pożarnej, służb ratowniczych;
- górnictwo odkrywkowe i głębinowe węgla kamiennego - dostawy urządzeń dla górnictwa odkrywkowego i głębinowego, które powinno się intensywnie rozwijać w najbliższych latach, w miarę wyczerpywania się łatwo dostępnych złóż odkrywkowych.

7. Przedstawicielstwa dyplomatyczne i ZBH

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Indonezji

Ambasador: Beata Stoczyńska

Indonezja, Dżakarta, Jl. Rasuna Said Kav X Blok IV/3, 12950

Tel.: +62 21 2525948, Faks: +62 21 2525958 wew. 902

dzakarta.amb.sekretariat@msz.gov.pl

www.dzakarta.msz.gov.pl

Konsulat Honorowy Rzeczypospolitej Polskiej w Surabaya

Konsul honorowy: Soedomo Mergonoto (język konsula: indonezyjski, chiński, angielski)

Indonezja, Surabaya, Jl. Opak no. 16, 60271

Tel. +62 31 568 0804, +62 31 568 0759

Faks: +62 31 568 0760

consul@surabayapolandconsulate.com

Konsulat Honorowy Rzeczypospolitej Polskiej w Bandungu

Konsul honorowy: Maria Jolanta Pawłowska-Budiman (język konsula: polski, angielski, indonezyjski)

Indonezja, Bandung, Jl. Bukit Pakar Utara No. 75, 40198

Tel. +62 22 2500365, tel. dyżurny: +62 811 205266

Faks: +62 22 2507998

consulpolbdg@gmail.com

Konsulat Honorowy Rzeczypospolitej Polskiej w Medanie

Konsul honorowy: dr Jonner Napitupulu (język konsula: indonezyjski, angielski)

Indonezja, Medan, Jl. Masdulhak No. 9A, 20152

Tel. +62 61 452 58 39, 00 62 61 457 10 67

Faks: 00 62 61 735 01 02

jonnernapitupulu@gmail.com

Ambasada Republiki Indonezji w Rzeczypospolitej Polskiej

Ambasador: Pani Siti Nugraha Mauludiah

adres: ul. Estońska 3/5, 03-903 Warszawa, Polska

Tel: +48 (22) 617 51 08, +48 (022) 617 51 79

Fax: +48 (22) 617 44 55

E-mail: warsawa.kbri@kemlu.go.id; info@indonesianembassy.pl

Strona internetowa: www.indonesianembassy.pl

Zagraniczne Biuro Handlowe PAIH

Kierownik: Jacek Kołomyjec

Indonesia Stock Exchange Building Tower 1

15th Floor Unit 6

Jl. Jend. Sudirman Kav. 52-53

Jakarta 12190

E-mail: Jacek.kolomyjec@paih.gov.pl

Tel. +62 812 1278 0044

Opracowano w Departamencie Handlu i Współpracy Międzynarodowej MR, marzec 2020